

Mål och budget 2024–2026

Socialnämnden

2024

Innehållsförteckning

1	Ansvar och uppgifter	3
2	Kortfattad beskrivning av utgångsläge	4
3	Nämndens fokusområde och resultatindikatorer 2024–2026.....	5
3.1	Maximalt värde för skattepengarna.....	5
3.2	Bästa utveckling för alla.....	7
3.3	Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka	9
3.4	Stark och balanserad tillväxt.....	10
4	Agenda 2030	11
5	Jämförelser med andra kommuner	12
6	Resursfördelning	17
6.1	Ramärendet	17
6.2	Nämndyttrande.....	17
7	Checkar och avgifter	26
8	Riktade statsbidrag	28
9	Utmaningar och möjligheter – framåtblick 2040	29

I Ansvar och uppgifter

Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg samt uppgifter som annars ankommer på socialnämnd med undantag för arbets- och företagsnämnden och äldre- och barnnämndens ansvar. Nämnden har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp de behöver. Det avser myndighetsutövning för den enskilde och att bedriva ett förebyggande arbete för att barn inte ska fara illa, mot droger och psykisk ohälsa. Människor som har behov ska få stöd att förbättra sin livssituation. Nämnden ska planera, samordna och utveckla sitt ansvarsområde samt verka för ett bra och allsidigt utbud i kommunen.

2 Kortfattad beskrivning av utgångsläge

Nämndens arbete gällande myndighetsutövning, kundval, finansiering och uppföljning bedöms till stora delar vara välfungerande. Aktörer som är verksamma anger i hög grad att det är attraktivt att etablera sig och verka i Nacka.

Arbetet med att skapa en kostnadseffektiv myndighetsutövning med hög kundnöjdhet och god arbetsmiljö fortsätter.

Pågående arbete för att säkerställa att nämndens insatser är kostnadseffektiva utifrån målgruppernas behov fortsätter.

Allt fler barn i riskzon för kriminalitet blir upptäckta och ges insatser. När kriminaliteten går längre ner i åldrarna utvecklas nya arbetssätt för att stötta barn och föräldrar. Nämnden ser att antal dygn i kostsamma placeringar inom heldygnsvården ökar och innebär ekonomiska utmaningar framåt.

Att attrahera och locka anordnare att ansluta sig till kundvalet bostad med särskild service LSS, samt att hitta lokaler till Socialpsykiatrins boende är fortsatta utmaningar. Fortsatt arbete för att tillskapa ändamålsenligt bostadsbestånd för LSS och SoL är en viktig förutsättning.

3 Nämndens fokusområde och resultatindikatorer 2024–2026

3.1 Maximalt värde för skattepengarna

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2024	Mål 2025	Mål 2026	Fokusområde från:
Nackaborna har tillgång till lättillgängliga, förebyggande och väl utvecklade tjänster. Handläggningen utgår från kunden och är smidig och effektiv.	Andel flickor och pojkar, kvinnor och män som fått en förbättrad situation med stöd från socialtjänsten (IFO)	75 %		85 %	85 %	85 %	KF
	Andel flickor och pojkar 13–17 år som är delaktiga i uppföljning av sin insats	66 %		90 %	90 %	90 %	KF
	Andel unga resp. föräldrar som sammantaget är nöjda med stödet de fått i SSPF			85 %	87 %	90 %	Nämnd
	Andel digitalt inkomna ärenden (e-tjänst) NY	Basvärde saknas		Målvärde sätts när basvärde uppmätts	Målvärde sätts när basvärde uppmätts	Målvärde sätts när basvärde uppmätts	Nämnd
	Resursindex LSS boende och daglig verksamhet NY	Nacka tillhör 25 % kommuner med lägst/sämst indexvärde		50% mittersta kommunerna	50% mittersta kommunerna	50% mittersta kommunerna	Nämnd

Arbete för att nå målet

Andel flickor och pojkar samt kvinnor och män inom individ och familjeomsorgen som fått en förbättrad situation med stöd från socialtjänsten.

Målet uppnås genom att samtliga insatser följs upp individuellt och regelbundet, för att säkerställa att insatsen hjälper och inte pågår längre än nödvändigt. Genom gemensamma möten med rätt professioner ska familjers behov bedömas som en helhet och individuellt. Eftersom uppföljningarna sker tätt uppmärksammas om insatsen behöver förändras eller målen revideras, utförare behöver bytas, för att kunderna ska få en förbättrad situation. Insatser samordnas och följs upp gemensamt för bästa effekt och i nära samverkan med våra utförare. Målet följs upp genom en årlig brukarundersökning.

Öka andelen barn 13–17 år som är delaktiga i uppföljningen av sin insats

Alla barn erbjuds att delta i samtal på socialtjänsten, endera för att få information eller också för att själv kunna berätta om sin situation. Delaktigheten sker i förhandsbedömning, utredning av barnens behov och vid uppföljning av insats. I enlighet med Barnkonventionen ska barns intressen uppmärksammas och barnen ska komma till tals vid alla beslut som rör dem. Barn har rätt att få information och ska ges möjlighet att lämna sina åsikter och få dem hörda. När barn placeras i familjehem får både barn och föräldrar information om vad

en placering innebär, nätverksmöte genomförs för att tillvarata barnets nätverk och vilka viktiga vuxna som kan hjälpa barnet att göra deras röst hörd. Familjehemmet förbereder barnet på att socialsekreterare ska komma och kan hjälpa till att utse en annan vuxen som hjälper barnet att komma tilltals om det behövs.

Genom individuellt anpassade uppföljningar ska barnet bli intresserat av att medverka. Barnet erbjuds många olika sätt att vara delaktig, få information och kommunicera med sin socialsekreterare. Det kan handla om olika ställen att mötas på, kommunicera via sms, brev, digitala möten etc. Barnet tillfrågas flera gånger under processen och påminns om att möten kan ske på ett varierat sätt. Socialsekreterare arbetar alltid med att motivera vårdnadshavare om föräldrarna inte anser att barnet kan vara delaktigt på grund av ålder, funktionsnedsättning eller annat. I arbetsgrupperna pågår ett ständigt utvecklingsarbete kring hur man kan motivera till delaktighet oavsett barnens ålder, funktionsnedsättning, föräldrarnas inställning mm.

Andel unga resp. föräldrar som sammantaget är nöjda med stödet de fått i SSPF (samverkan skola, socialtjänst, polis och fritid)

Fler barn och unga som befinner sig i riskzon för kriminalitet ska nås genom att barn i yngre åldrar och deras föräldrar erbjuds möjligheten att delta i det riktade arbete som sker i Nacka. Även skolor inriktade på de lägre åldrarna kommer erbjudas att delta i samverkan. Väsentligt för att nå målet är att i ett tidigt skede fånga upp och bygga tillit hos ungdomarna, som själva är med och styr förändringsprocessen, samt vid behov lotsa dem och deras föräldrar till adekvata stöd- och hjälpinsatser. Genom tät och fokuserad samverkan med relevanta aktörer samt personer i barnets närhet sker aktiviteter för att barnet inte ska vistas i en miljö som bidrar till kriminalitet eller socialt nedbrytande beteende. Vidare arbetar enheten för att stärka barnens skyddsfaktorer, så som en fungerande skolgång, hälsosamma fritidsaktiviteter och ett positivt umgänge.

Systematisk uppföljning för att se om kunder är nöjda

För att nå upp till fokusområdet arbetar omsorgenheten med systematisk uppföljning. Genom systematisk uppföljning och målgruppsinventering kan vi följa om kunderna är nöjda med sin insats, sin handläggning, tillgängligheten på myndigheten och om insatsen möter kundernas behov.

E-tjänst ökar tillgänglighet och service

Under våren har utformande och implementering av e-tjänst för sjuklöner slutförts. Det innebär att utförare och kunder med personlig assistans kan ansöka om sjuklöner via en e-tjänst, vilket effektiviserar handläggningen och ökar servicen till anordnare och kunder.

Även ansökan om riksfärdtjänst kan nu göras via en e-tjänst. Handläggningen och kommunikationen sker digitalt och ger en bättre service till kunden. Arbetet för att öka medborgarnas möjligheter att ansöka och anmäla digitalt pågår. Andelen digitala ansökningar och anmälningar kommer att mätas vid tertiäl 3 varje år.

En ny e-tjänst för anmälan kring barn som far illa har kommit i drift under våren. Andelen digitala orosanmälningar kommer att mätas i årsbokslut varje år med start 2024.

3.2 Bästa utveckling för alla

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2024	Mål 2025	Mål 2026	Fokusområde från:
Barn och vuxna är delaktiga i det stöd och skydd de behöver. Insatserna utvecklas utifrån kundens behov, är av god kvalitet och följs upp regelbundet.	Andel familjehemsplacerade flickor och pojkar som uppnår kunskapsmålen i skolan. Mål 4 Agenda 2030	60 %	62 %	95 %	95 %	95 %	KF
	Andel placerade barn som genomgått hälsoundersökning (under 18 år) Mål 3 Agenda 2030			75 %	80 %	80 %	Nämnd
	Andel kvinnor och män över 18 år som vid avslutad placering på skyddat boende uppger att de inte utsätts för våld. Mål 5 Agenda 2030	76 %	75 %	90 %	90 %	90 %	KF
	Andel vuxna med funktionsnedsättning som upplever att de får bestämma om saker som är viktiga i sin dagliga verksamhet. Mål 10 Agenda 2030	83 %		90 %	90 %	90 %	KF
	Andel vuxna med funktionsnedsättning som upplever att de får den hjälp de vill ha i sin gruppbostad (LSS)	78 %		85 %	85 %	85 %	KF
	Andel vuxna med funktionsnedsättning som upplever att de får den hjälp de vill ha i sin servicebostad (LSS)	100 %		90 %	90 %	90 %	KF
	Andel vuxna med funktionsnedsättning som upplever att de får den hjälp de vill ha i sin gruppbostad (SoL)	77 %		85 %	85 %	85 %	Nämnd

Arbete för att nå målet

Andel familjehemsplacerade flickor och pojkar som uppnår kunskapsmålen i skolan. Mål 4 Agenda 2030

Familjehemsplacerade flickor och pojkar har lägre skolresultat än andra barn. Att barn når kunskapsmålen är centralt eftersom de har större möjligheter att leva ett självständigt liv som vuxna och motverka utanförskap. Insatsen Skolfam hjälper barnen att uppnå kunskapsmålen och få rätt stöd i skolarbetet. Målet är att barnen ska gå ut grundskolan med behörighet att kunna söka vidare studier. Om inte insatsen Skolfam kan ges ska ett intensivt arbete bedrivas tillsammans med skola och familjehem utifrån den kunskap som finns inom

Skolfam-teamet. Specialpedagog och psykolog inom SkolFam-teamet har nu sin tillhörighet inom elevhälsan, vilket underlättar återgång till skolor och ett gemensamt lärande.

Andel kvinnor och män över 18 år som vid avslutad placering på skyddat boende uppger att de inte utsätts för våld. Agenda 2030 Mål 5.2 – Utrota våld mot och utnyttjande av kvinnor och flickor

Våldsutsatta med insats skyddat boende får vid uppföljning svara på frågor kring sin insats. Ett liv fritt från våld kräver ofta stöd från flera aktörer som samordnas. När våldsutsatta vuxna och våldsutövare får hjälp leder det till en förbättrad familjesituation även för deras barn. Arbetet med att nå våldsutövare är avgörande för att förändra situationen för våldsutsatta och deras barn. Med ny lagstiftning som förväntas träda i kraft 1 mars 2024, ställs högre krav på socialtjänsten att följa barnet genom ett eget beslut om placering, där vårdnadshavare behöver samtycka till placeringen alternativt att den nya lagen om tvångsvård träder in. Det skulle kunna innebära att våldsutövare med barn, kan nås i högre utsträckning för ett motivationsarbete.

Vuxna med funktionsnedsättning som upplever att de får bestämma saker som är viktiga i sin dagliga verksamhet. Agenda 2030 Mål 10 - Minskad ojämlikhet

Brukarundersökningen mäter årligen om kunder på daglig verksamhet upplever att de får bestämma saker som är viktiga på daglig verksamhet. Resultatet tas med på kvalitetsdialog som sker en gång per termin för att lyfta vilka åtgärder som kan sättas in. Genom individuppföljningen kan handläggare resonera med kunden och återkoppla till verksamheten i det enskilda ärendet. Ett steg i att få ett bättre resultat är att verksamheterna delger varandra goda exempel och erfarenhetsutbyte på kvalitetsdialog.

Vuxna med funktionsnedsättning som upplever att de får den hjälp de vill ha i sin bostad

Kunder i Bostad med särskild service SoL och LSS tillfrågas årligen i brukarundersökningen om de får den hjälp de behöver i sin bostad. Under 2022 ställdes även frågan i den systematiska uppföljningen. Tidigare visade undersökningarna att kunderna inte förstod vad personal säger vilket togs upp på kvalitetsdialog och resulterade i att flera av boendena anställde specialpedagoger. Handläggare har även gått utbildning i klarspråk för att göra utredningar och beslut mer begripliga och lättlästa. Under 2023 görs ingen systematisk uppföljning utan uppföljning sker i form av brukarundersökning samt diskussion i ämnet på kvalitetsdialog.

3.3 Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2024	Mål 2025	Mål 2026	Fokusområde från:
Den som har en funktionsnedsättning får möjlighet att delta i samhällslivet på lika villkor. Anpassade boendeformer av god kvalitet finns tillgängliga och integrerade i Nackas olika kommundelar.	Antal barn och unga per som vräks från sin bostad	2		0	0	0	KF
	Andel av hyresgästerna med socialt kontrakt som efter avslutad insats anskaffar en egen bostad.	65 %	63 %	80 %	80 %	80 %	KF
	Andel kunder som bedömts och beviljats bistånd till boende enligt LSS och där behovet kan tillgodoses inom kommunens gränser	82 %	82 %	90 %	90 %	90 %	Nämnd

Arbete för att nå målet

Barn och unga som vräks samt hyresgäster med socialt kontrakt som efter avslutad insats anskaffar en egen bostad.

För att minimera andelen barn och unga som vräks samt att öka möjligheterna att anskaffa eget boende för de som har insatsen socialt kontrakt samordnas insatserna vräkningsförebyggande och Bosökarstöd. Omsorgsenheten samarbetar med privata hyresvärdar i Nacka för att i ett tidigare skede uppmärksamma vräkningar. Målet är att kunder ska få en sammanhållen hjälp och undvika bostadslöshet.

Andel kunder som bedömts och beviljats bistånd till boende enligt LSS och där behovet kan tillgodoses inom kommunens gränser.

Bostäder enligt LSS inom Nacka kommun har ökat, men behöver bli flera för att möta det framtida behovet. För att detta ska bli verklighet vidtas en rad åtgärder, bland annat arbetar omsorgsenheten aktivt med att attrahera anordnare att ansluta sig till kundvalet. Detta sker genom regelbundna möten med Branschrådet samt översyn av auktorisationsvillkor. Parallellt med detta sker en dialog och ett arbete med de nu upphandlade boendena, att vid avtalets slut övergå till kundval.

Att implementera ett nytt kundval som bostad med särskild service tar tid, därför upphandlas även nya boenden som komplement till kundvalet.

3.4 Stark och balanserad tillväxt

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2024	Mål 2025	Mål 2026	Fokusområde från:
Det är attraktivt för anordnare och utförare att verka i Nacka. Samarbetet med andra huvudmän och civilsamhället förebygger sociala problem	Andel anordnare och utförare som är nöjda med att verka i Nacka	95 %		80 %	95 %	95 %	
	Antal anordnare inom kundval med särskild service enligt LSS	3		5	5	7	Nämnd

Arbete för att nå målet

Anordnare och utförare som är nöjda med att verka i Nacka

Anordnare och utförare i Nacka kommun ska uppleva att det är lätt att komma rätt i Nacka samt få ett respektfullt bemötande som bygger en affärsmässig relation. Genom regelbundna möten med anordnare och utförare sker dialog och samverkan för att utveckla verksamheter med god kvalitet. Enkät till samtliga anordnare och utförare följs upp årligen.

I upphandlingar fortsätter arbetet att utvecklas för att möta kundernas behov. Servicenivå är hög under upphandlingsfasen, något som bidrar till en positiv bild av Nacka som upphandlingskommun.

Samverkan med civilsamhället kommer fortsatt att vara viktigt för att gemensamt stötta barn och deras föräldrar i behov av stöd, särskilt i Fisksätra.

Antal anordnare inom kundval med särskild service enligt LSS

Omsorgsenheten arbetar aktivt för att attrahera anordnare att ansluta sig till kundvalet Bostad med särskild service enligt LSS. Att implementera ett nytt kundval som bostad med särskild service tar tid. Kommunalt bostadstillägg har införts vilket kommer innebära att kunderna lättare kan tacka ja till erbjuden plats trots hög hyra.

4 Agenda 2030

Agenda 2030 är FN:s 17 globala mål för en hållbar utveckling. Målen antogs av FN:s medlemsländer den 25 september 2015, däribland Sverige. Kommunfullmäktige tog den 15 juni 2020 (KFKS 2020/53) beslut om implementering av Agenda 2030 i Nacka kommun. Beslutet bygger på att hållbarhet ska ses som en helhet och ingå som en naturlig del i alla nämnder och enheters ordinarie verksamhet. Beslutet innebär också att varje nämnd och verksamhet i kommunen själva identifierar vilka prioriterade mål och områden som just de kan bidra till och påverka mest.

Nedan presenteras kommande mål och aktiviteter som på sikt bidrar till de globala målen i Agenda 2030.

Globala målen	Status	Uppföljning av aktiviteter
 3. Hälsa och välbefinnande	 Pågående	<p>Placerade barns hälsa som kommer följas upp regelbundet under socialtjänstens vård för att snabbt kunna åtgärda eventuella brister.</p> <p>Hur bidrar detta till det globala målet? Minska psykiska och fysiska hälsoproblem hos barn och unga</p> <p>Övergripande mål Bästa utveckling för alla</p> <p><i>Kommentar</i></p>
 4. God utbildning för alla	 Pågående	<p>Skolfam ger stöd för att uppnå kunskapsmål. Samverkan med utbildningsenheten och elevhälsan.</p> <p>Hur bidrar detta till det globala målet? Placerade barn får möjlighet till en inkluderande och likvärdig utbildning</p> <p>Övergripande mål Bästa utveckling för alla</p> <p><i>Kommentar</i></p>
 5. Jämställdhet	 Pågående	<p>Se över boendelösningar så att den våldsutsatta inte återvänder till våldsutövaren.</p> <p>Hur bidrar detta till det globala målet? Minska våld och utnyttjande av flickor och kvinnor</p> <p>Övergripande mål Bästa utveckling för alla</p> <p><i>Kommentar</i></p>
 10. Minskad ojämlikhet	 Pågående	<p>Systematisk uppföljning av insatsen daglig verksamhet på individnivå. Brukarundersökning</p> <p>Hur bidrar detta till det globala målet? Öka känslan av delaktighet och självbestämmande</p> <p>Övergripande mål Bästa utveckling för alla</p> <p><i>Kommentar</i></p>

5 Jämförelser med andra kommuner

Nackas ambition är att vara bland de 10 procent bästa i kommunala jämförelser och 25 procent mest effektiva. I nedan tabeller, hämtade ur Kolada, redogörs för hur Nacka placeras.

För många nyckeltal rangordnas kommuner efter sina resultat, de 25 procent bästa resultaten får grön färg, de 25 procent sämsta får röd färg och de i mitten får gul färg.

Alla tabeller är dock inte färgsatta i Kolada varför flera av nyckeltal nedan saknar färgsättning.

Barn och unga 0–20 år

Indikator: Kvalitet

Utredningstid i antal dagar från påbörjad utredning till avslutad utredning inom barn och ungdom 0-20 år, median	2019	2020	2021	2022
Nacka	92	103	84	103
Danderyd	122	109	116	117
Sollentuna	110	116	117	98
Solna	107	110	117	113
Tyresö	115	111	106	101
Täby	132	101	-	-
Stockholms läns kommuner (ovägt medel)	110	110	111	106
Alla kommuner (ovägt medel)	104	106	105	107

**Ett ovägt medelvärde beskriver genomsnittet för Sveriges/Stockholmskommuner, det vill säga hur det ser ut i en genomsnittlig kommun.*

En barnavårdsutredning ska enligt lag slutföras inom 120 dagar. Flertalet kommuner förhåller sig till det vilket gör att tiden för en utredning är ungefär lika lång i kommunerna. Medianen för att vara bland de 10 procent bästa av kommunerna är 84 dagar.

Mellan 2021 och 2022 har utredningstiden ökat från 84 till 103 dagar. Antalet anmälningar kring barn som far illa har under samma period ökat med 12 procent, från en redan hög nivå. Samtliga barn som berörs av en orosanmälan ska skyddsbedömas samma dag, vilket ökat omfattningen i handläggningen. Genom att även antalet utredningar och insatser har ökat blir handläggningen mer omfattande i dessa delar. Insatserna ska följas upp med familjer i rätt tid och avslutas i rätt tid.

Indikator: Kostnadseffektivitet

Kostnad barn och ungdomsvård totalt, kronor per invånare 0-20 år	2019	2020	2021	2022
Nacka	5 277	7 713	7 887	8 657
Danderyd	4 817	5 133	4 950	4 975
Sollentuna	6 473	7 270	6 521	6 628
Solna	6 149	6 315	6 170	6 003
Tyresö	9 398	9 175	8 666	9 374
Täby	4 554	4 350	4 487	4 921
Stockholms läns kommuner (ovägt medel)	7 131	7 513	7 547	7 919
Alla kommuner (ovägt medel)	9 766	10 134	10 728	11 443

Varav kostnad familje- och HVB-hem barn och unga, kronor/invånare 0–20 år	2019	2020	2021	2022
Nacka	3 655	4 225	4 129	4 932
Danderyd	3 320	3 501	2 638	2 516
Sollentuna	3 390	4 237	4 358	4 646
Solna	4 024	4 172	4 364	4 098
Tyresö	4 630	4 691	4 216	4 363
Täby	2 319	1 863	2 642	3 114
Stockholms läns kommuner (ovägt medel)	4 678	4 856	4 913	5 166
Alla kommuner (ovägt medel)	7 502	7 821	8 281	8 870

Varav kostnad öppna insatser barn och unga (biståndsbedömda och övriga öppna insatser), kronor/invånare 0–20 år	2019	2020	2021	2022
Nacka	1 621	3 488	3 758	3 725
Danderyd	1 497	1 632	2 313	2 459
Sollentuna	3 083	3 033	2 163	1 982
Solna	2 125	2 143	1 807	1 906
Tyresö	4 768	4 484	4 450	5 011
Täby	2 235	2 486	1 845	1 807
Stockholms läns kommuner (ovägt medel)	2 453	2 657	2 586	2 753
Alla kommuner (ovägt medel)	2 263	2 314	2 448	2 571

Kostnaderna för heldygnsvården ökade med 23 procent mellan år 2021 och 2022 i samband med att fler barn och unga placerats. Antalet placerade ökade inom institutionsvården, familjehem och stödboende, medan de sjönk inom jourhem. År 2022 fanns 195 unika kunder inom heldygnsvården jämfört med 170 kunder under 2021, vilket motsvarar en ökning med 15 procent. Inom institutionsvården, som är den dyraste heldygnsinsatsen, ökade antalet placerade kunder från 35 kunder år 2021 till 48 kunder år 2022, det vill säga en ökning i antal unika kunder med 37 procent.

Öppenvårdsinsatserna kan vara mer eller mindre kostsamma beroende på omfattning. Mellan 2021 och 2022 syns en svag minskning av kostnaden per invånare. Öppenvårdsinsatser behöver vara långsiktiga och trappas ner varsamt för att förhindra återgång till kriminalitet eller annan allvarlig problematik.

Under innevarande år har fler unga i riskzon identifierats. I augusti månad är 120 ungdomar, aktuella för SSPF. Ungdomarna kommer från samtliga bostadsområden i Nacka. När SSPF inte räcker som insats anmäls, utreds och ges ungdomen biståndsbedömda insatser av olika slag.

I tät samverkan med polisen har unga identifierats som riskerat att utföra allvarliga brott i Nacka eller själva riskerat att råka ut för kriminalitet. Det kan handla om att bryta ett destruktivt liv genom att placera de unga på institution en kortare period. Åldrarna på barn placerade på HVB har sjunkit ligger fortfarande lägre än tidigare år. Under 2022 var fem barn i åldrarna 12–15 år placerade på HVB. Innevarande år har fortsatt i genomsnitt fem barn varit placerade som är mellan 12-15 år. Skälen till placering, trots deras låga ålder, är användning av narkotika, kriminellt beteende samt övriga riskbeteenden. Efter placering på institution krävs ett omfattande arbete med barn och föräldrar, för att barnen ska kunna komma tillbaka till Nacka utan risk för återgång i kriminalitet eller andra allvarliga problem och biståndsinsatserna som beviljas är ofta omfattande.

Vuxna personer med missbruksproblematik 21–64 år

Indikator: Kvalitet

Utredningstid i antal dagar från påbörjad utredning till avslutad utredning för vuxna med missbruksproblem 21+, median	2019	2020	2021	2022
Nacka	14	27	7	14
Danderyd	37	59	50	60
Sollentuna	57	46	30	21
Solna	30	20	26	18
Tyresö	76	69	71	60
Täby	2	3	-	-
Stockholms läns kommuner (ovägt medel)	46	37	36	43
Alla kommuner (ovägt medel)	44	41	40	42

Nacka har generellt sett korta utredningstider. Under 2022 är utredningstiden 14 dagar, vilket är lägre än jämförelsekommunerna samt ovägt medel för landets alla kommuner men högre än 2021.

Indikator: Kostnadseffektivitet

Kostnad för missbrukarvård till vuxna, kronor per invånare	2019	2020	2021	2022
Nacka	469	449	489	495
Danderyd	458	483	449	470
Sollentuna	461	345	318	351
Solna	231	254	239	253
Tyresö	878	890	967	975
Täby	322	302	315	334
Stockholms läns kommuner (ovägt medel)	564	589	581	597
Alla kommuner (ovägt medel)	667	669	695	729

Kostnad för missbrukarvård per invånare ökade mellan 2021 och 2022. Nyckeltalet består av kostnader för familjehemsvård, institutionsvård samt öppna insatser riktad mot vuxna med missbruksproblematik. Det är kostnaderna för de öppna insatser som har ökat hos Nacka kommun mellan 2021 och 2022. Det kan förklaras dels som en postpandemi effekt då få kunder sökte öppna insatser under pandemiåren och trycket på heldygnsvården var större, dels av att en ny anordnare har etablerat sig i kundvalet, vi når de som vi tidigare inte nådde.

Personer med funktionsnedsättning

Andelen personer med funktionsnedsättning av befolkningen är inte jämnt fördelat utan varierar stort mellan olika kommuner. Jämfört med riket har Nacka kommun en låg andel invånare med LSS (0,93 procent i riket och 0,73 procent i Nacka) och antalet insatser har inte ökat i samma takt i Nacka som i övriga riket. Nacka har dock en hög andel personer 0–22 år med LSS-insats per invånare (98 personer per 10 000 invånare) jämfört med de flesta av jämförelsekommunerna och riket (80 personer per 10 000 invånare). Det påverkar behovet av olika insatser och kostnaden per invånare samt innebär en kostnad en längre tid framöver.

I nedanstående tabeller ingår därför utöver Nackas jämförelsekommuner också liknande kommuner LSS. Sollentuna och Täby hör också till gruppen liknande kommuner LSS. Vilka kommuner som väljs ut i Kolada

som liknande kommuner baseras på referenskostnaden (70 procent) och invånarantal (30 procent).

Indikator: Kvalitet

Utredningstid i antal dagar från ansökan till beslut om LSS-insats (alla insatser), median	2019	2020	2021	2022
Nacka	14	22	21	21
Danderyd	35	14	35	28
Sollentuna	47	49	40	50
Solna	16	-	-	-
Tyresö	44	55	47	43
Täby	12	38	-	-
Stockholms läns kommuner (ovägt medel)	38	35	34	34
Alla kommuner (ovägt medel)	33	38	31	33
Liknande kommuner LSS, Nacka, 2021	36	42	36	28

Gränsen för 10 procent av kommunerna med kortast utredningstid, går vid 8 dagar. Nacka kommun har en rimlig utredningstid som har varit stabil genom åren.

Indikator: Kostnadseffektivitet

Kostnad funktionsnedsättning totalt (SoL, LSS, SFB), kr/inv	2019	2020	2021	2022
Nacka	6 030	6 221	6 386	7 034
Danderyd	6 158	6 393	6 728	7 284
Sollentuna	6 453	6 516	6 433	6 475
Solna	4 651	4 770	4 474	4 345
Tyresö	6 726	6 728	6 960	7 195
Täby	5 770	5 880	6 051	6 190
Stockholms läns kommuner (ovägt medel)	7 037	7 041	6 994	7 224
Alla kommuner (ovägt medel)	7 826	8 043	8 225	8 544
Liknande kommuner LSS, Nacka, 2021	7 001	7 081	7 128	7 326

Nacka tillhör de 25 procent bästa kommunerna avseende de totala kostnaderna för funktionsnedsättning (SoL, LSS och SFB).

varav Kostnad funktionsnedsättning LSS och SFB, kr/inv	2019	2020	2021	2022
Nacka	4 657	4 849	4 957	5 453
Danderyd	5 391	5 627	5 867	6 399
Sollentuna	4 799	4 899	4 863	5 001
Solna	3 528	3 729	3 488	3 362
Tyresö	5 105	5 172	5 419	5 661
Täby	4 630	4 641	4 802	4 932
Stockholms läns kommuner (ovägt medel)	5 634	5 619	5 587	5 773
Alla kommuner (ovägt medel)	6 568	6 755	6 892	7 145
Liknande kommuner LSS, Nacka, 2021	5 321	5 413	5 412	5 592

Nacka tillhör även de 25 procent bästa kommunerna avseende kostnaden för funktionsnedsättning enligt LSS och Socialförsäkringsbalken (SFB). Kostnaderna för insatser enligt LSS och SFB har ökat för Nacka, som för de flesta andra kommuner. Det är framförallt kostnaderna för daglig verksamhet och LSS boenden som har ökat mellan 2021–2022, vilket beror på ökade volymer.

Kostnad funktionsnedsättning LSS boende, kr/inv	2019	2020	2021	2022
Nacka	2 110	2 286	2 315	2 469
Danderyd	2 613	2 785	3 016	3 259
Sollentuna	2 768	2 838	2 721	2 814
Solna	1 787	1 916	1 732	1 654
Tyresö	2 499	2 634	2 831	3 057
Täby	2 532	2 557	2 621	2 711
Stockholms läns kommuner (ovägt medel)	2 853	2 926	2 929	3 045
Alla kommuner (ovägt medel)	3 049	3 254	3 374	3 561
Liknande kommuner LSS, Nacka, 2021	2 460	2 553	2 569	2 680

Avseende dessa kostnader tillhör Nacka kommun inte de 25 procent bästa kommunerna utan de 50 procent mittersta. Kostnaderna för insatser beviljade enligt Socialtjänstlagen (SoL) har ökat mellan 2021 och 2022. Det är framför allt kostnaderna för heldygnsvården, i synnerhet särskilt boende, som har ökat mest mellan åren. Det beror på ökade volymer inom socialpsykiatrin samt på dubbla kostnader under tre månader i en övergångsperiod då ett boende lades ned.

Kostnad funktionsnedsättning för personer 0-64 år enligt SoL, kronor per invånare	2019	2020	2021	2022
Nacka	1 373	1 371	1 429	1 581
Danderyd	767	766	861	885
Sollentuna	1 655	1 617	1 569	1 474
Solna	1 123	1 040	986	983
Tyresö	1 621	1 556	1 542	1 534
Täby	1 140	1 240	1 249	1 258
Stockholms läns kommuner (ovägt medel)	1 403	1 422	1 407	1 452
Alla kommuner (ovägt medel)	1 259	1 287	1 333	1 398
Liknande kommuner LSS, Nacka, 2021	1 679	1 668	1 716	1 734

6 Resursfördelning

6.1 Ramärendet

Kommunstyrelsen beslutade i ramärendet i juni att nämndernas förslag till förändrade budgetar, som lyftes i samband med ramärendet, i stället ska behandlas under höstens budgetprocess.

Nämnderna har i uppdrag att ta fram budgetförslag med utgångspunkt ifrån budget 2023, inklusive tekniska justeringar med anledning av förslag om ändrade principer för interndebering, med tillägg för förändringar av volymer utifrån uppdaterad befolkningsprognos och eventuella nya övriga förutsättningar.

Tilläggsbudget 2023

Kommunfullmäktige beslutade att höja checkbeloppen för förskola, pedagogisk omsorg, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, särskilt boende samt ledsagning och avlösning med 2 procent från 1 juli 2023 samt checken för hemtjänst och boendestöd med 6 procent från 1 juli 2023.

Tilläggsbudgeten innebär att socialnämndens budgetram 2023 utökas med 1,8 miljoner kronor till totalt 1 012,2 miljoner kronor för år 2023. Tilläggsbudget 2023 medför halvårseffekt för 2024 om 1,8 miljoner kronor. Helårseffekt av tilläggsbudgeten på socialnämndens budgetrad är alltså 3,6 miljoner kronor.

Internprissättning 2024

Stadsledningskontoret har under vårvintern 2023 genomfört en översyn av principer för internprissättning och i ett separat ärende "Principer för internprissättning".

För socialnämnden innebär förändringarna en minskning av budgetramen med 7,5 miljoner kronor varav 6,3 miljoner kronor utgör den så kallade ryggsäcken och 0,6 miljoner kronor utgör kostnader från digitaliseringsenheten. Dessa kostnader kommer framöver vara anslagsfinansierade och alltså inte utdebiterade socialnämnden från och med 2024 varför kostnadsramen i budgeten för dessa tas bort. Budgeten ligger idag under budgetraden "Myndighet och huvudmannaskap".

6.2 Nämndyttrande

Socialnämndens yttrande innebär att kommunfullmäktige föreslås medge utökade ramar med 32,0 miljoner kronor för större volym, 27,4 miljoner kronor för prisökningar, 6,3 miljoner kronor för ökade hyreskostnader samt 1,8 miljoner kronor avseende halvårseffekt av höjda checkbelopp i Tilläggsbudgeten 2023. Nämndens budget 2024 påverkas av den i ramärendet beslutade minskningen av budgetram med 7,5 miljoner kronor avseende internprissättning. Sammantaget blir skillnad mellan budget 2023 och budget 2024, 59,9 miljoner kronor vilket motsvarar 5,9 procent.

Nämnden föreslår inför 2024 en ökning av antal budgettrader från sex till elva budgettrader i syfte att öka transparensen, tydligheten och därigenom förståelsen för socialnämndens ekonomi.

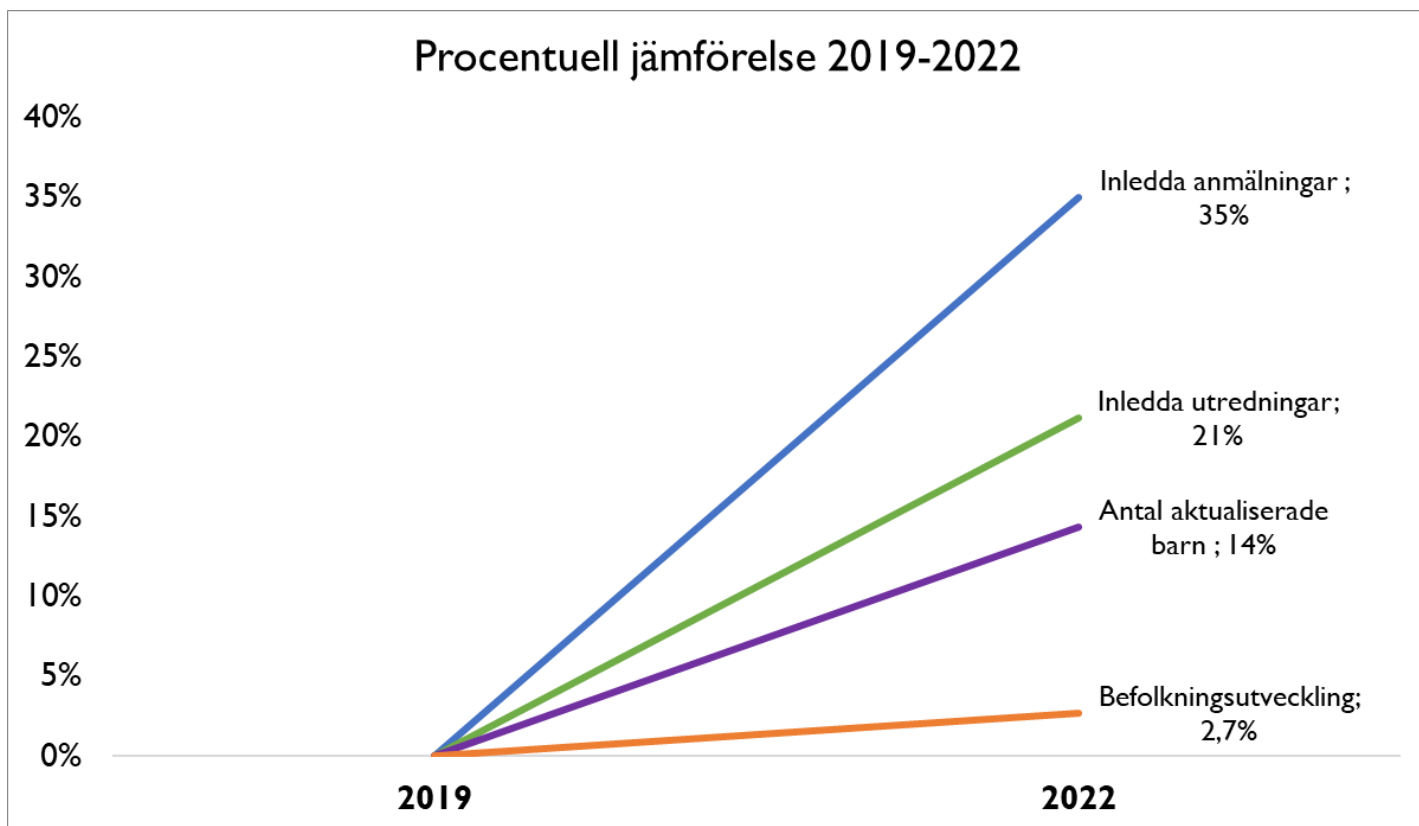
Se *Bilaga 2. MoB 2024 - Förslag till förändring av budgettrader inför 2024* för mer information om förändringen.

Befolkningsprognosen

Den genomsnittliga befolkningsökningen mellan 2023–2026 i åldrarna 0–64 år förväntas bli 1,23 procent per år. Mellan år 2019–2022 ökade befolkningen i samma åldersgrupp med i snitt 1,16 procent per år. Nacka kommun har en jämförelsevis hög andel 0–20 åringar i relation till totala befolkningen, 28,1 procent jämfört med 23,7 procent som är genomsnittet för Sveriges kommuner. Socialnämndens insatser och kostnadsutveckling korrelerar ej med befolkningsutvecklingen. Världsläget och samhällsutvecklingen bedöms

ha större påverkan på volym- och kostnadsökningar inom socialnämnden än befolkningsökningar.

Befolkningsantalet i åldersspannet 0–20 år har mellan åren 2019–2022 ökat från 29 973 till 30 768 invånare, det motsvarar en ökning med 2,7 procent. Samtidigt har antalet aktualiseringar och utredningar för samma period och åldersgrupp ökat med 35 procent respektive 21 procent. Antalet unika kunder med aktualiseringar (exklusive kronpärmerna) har ökat med 14 procent.

Volym

Barn och Unga 0–20 år heldygnsvård; ökning av budgettram med -12,0 miljoner kronor

Samhällsklimatet med grövre våld och kriminalitet som kryper ner i åldrarna har stor påverkan på socialnämndens kostnader. Följden är att insatserna blir mer omfattande och kostnaderna högre. Nämnden ser ett fortsatt högt antal utsatta barn och att antal dygn i kostsamma placeringar inom heldygnsvården ökar.

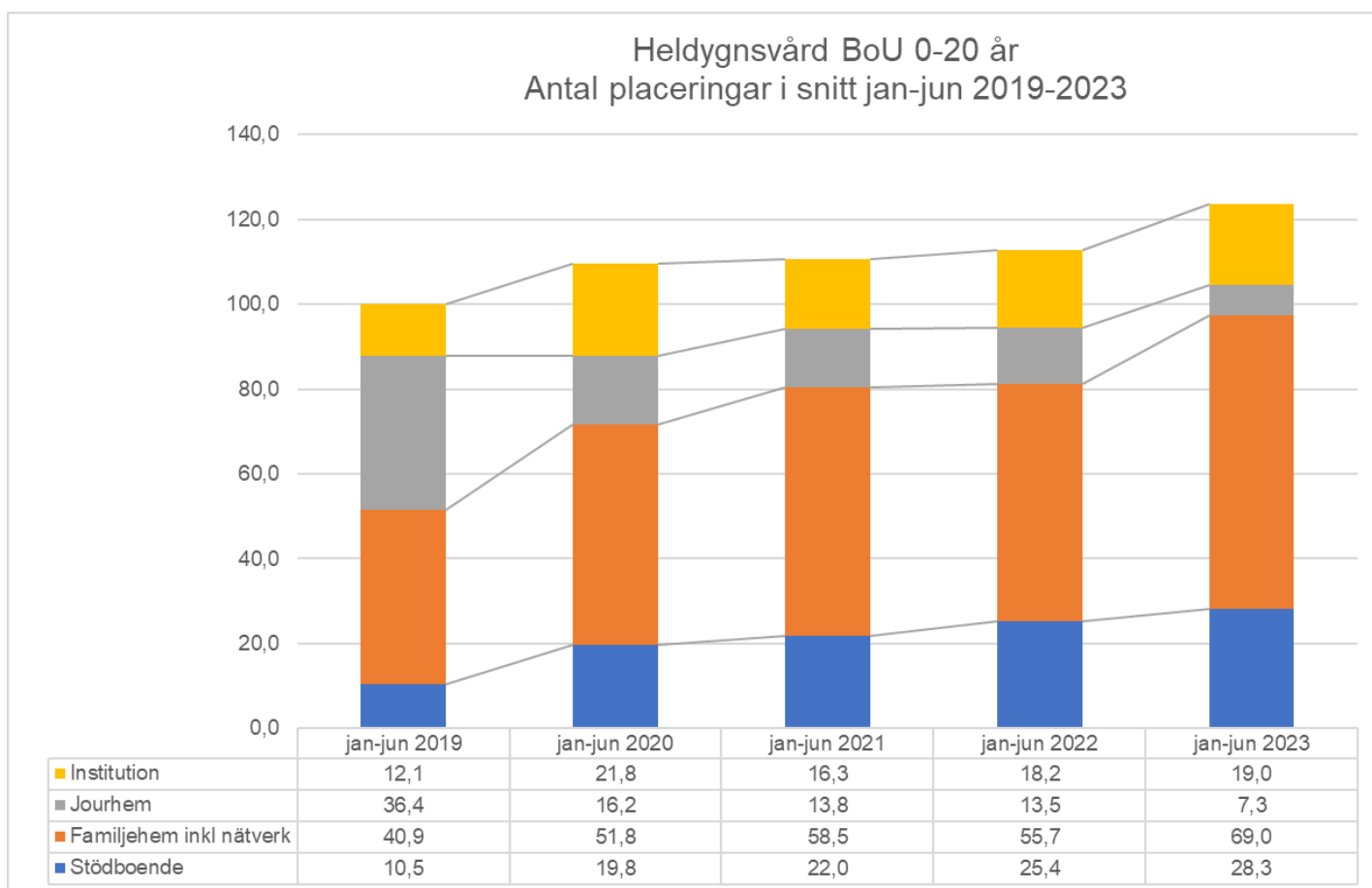
Nämnden ser även kraftigt ökade kostnader per enskild placering jämfört med tidigare år och budget 2023, vilket gör att budgeten inte räcker till det antal placeringar som avsågs. Ett dygn inom institutionsvården kostar per augusti 2023 i snitt 5 700 kr jämfört med 4 600 kr år 2022. Omräknat till en årsplacering är kostnaden under innevarande år 2,1 miljoner kronor jämfört med 1,7 miljoner kronor för 2022. De ökade placeringskostnaderna kan förklaras dels av det rådande inflationsläget, dels av att mer komplexa behov behöver tillgodoses vilket driver upp dygnspriset för dem. Samhällsklimatet med grövre kriminalitet leder till att kommunerna konkurrerar om placeringar, vilket kan driva upp placeringskostnaderna ytterligare.

Antalet unika kunder är jämförbart med samma period föregående år. Antalet dygn inom heldygnsvården har ökat jämfört med år 2022 på grund av att placeringarna är längre. Antalet kunder har främst ökat inom familjehem och nätverkshem, placeringar som är mer stabila och långvariga. Antal månadsplaceringar (antal verkställda placeringsdygn dividerat med antal dygn för perioden) är i år högre jämfört med tidigare år. Under årets första halvår finns i snitt 123,7 placeringar, vilket kan jämföras med 112,8 placeringar föregående år.

Heldygnsvård Barn och Unga 0-20 år	jan-jun 2019	jan-jun 2020	jan-jun 2021	jan-jun 2022	jan-jun 2023
Antal unika kunder	141	136	148	156	154
Antal kunder i snitt per månad	108	114	118	124	125
Antal verkställda dygn	18 094	19 822	20 014	20 416	22 385
Antal verkställda placeringar*	100,0	109,5	110,6	112,8	123,7
Antal dygn per kund och månad	21,4	24,3	22,5	21,8	24,2

*Antal placeringar = antal verkställda placeringsdygn dividerat med antal dygn för perioden.

Antal placeringar inom familjehem/ nätverkshem har ökat parallellt med att placeringar inom jourhem har minskat. Denna förändring är positiv utifrån såväl kvalitet för kund som ett kostnadsperspektiv. En familjehemsplacering är mer stabil och trygg för kund och är cirka hälften så dyr som en jourhemsplacering. Ökning av antal placeringar finns även inom stödboende och inom institutionsvården.

Socialnämnden ser, utifrån ovan, ett behov av utökning av budget inom budgetträd "Barn och unga 0–20 år Heldygnsvård" med -12,0 miljoner kronor. Kostnad per placeringsdygn är en avgörande faktor för hur många placeringar som ryms inom budget. Med anledning av det exceptionella inflationsläget innebär en budgetökning med -12 miljoner kronor, som motsvarar cirka 19 placeringar totalt, inte en nytillkommen volymökning utan snarare en täckning för innevarande års volymer.

Volym

Vuxna 21–64 år Öppenvård; ökning av budgetram med -2,7 miljoner kronor, varav

Öppenvård riktad mot kunder med missbruksproblematik; -1,7 miljoner kronor

Antalet vuxna kunder med öppenvårdsinsatser har ökat mot tidigare år. Under januari - juni 2023 finns 116 kunder med öppenvårdsinsatser vilket kan jämföras med 97 kunder samma period föregående år. Budgeten 2023 är ojämnt fördelad mellan de olika öppenvårdsinsatserna och sammantaget räcker budgeten 2023 inte till att täcka innevarande års volym. Volymökningen kan bero vara en postpandemieffekt, då kunderna under pandemiåren inte sökte öppenvårdsinsatser och trycket på heldygnsvården för vuxna kunder var större.

Bosökarstöd; -1,0 miljoner kronor

Socialnämnden har under 2023 erbjudit insatsen Bosökarstöd med syfte att hjälpa kunderna i socialt kontrakt att skaffa eget boende. Målet är att 70 procent av de som får insatsen ska anskaffa egen bostad inom ett år. Insatsen påbörjades under februari 2023 och per september 2023 har sju kunder, som tidigare haft sociala kontrakt, fått egna första- och andrahandskontrakt med hjälp av bostadssökarstödet. Nämnden bedömer att det är viktigt, och helt i linje med Nackas värdering och övergripande mål, att Nackaborna i så hög uträkning som möjligt bor i egna bostäder.

Volym

Våld i nära relationer; minskning av budgetram med +2 miljoner kronor

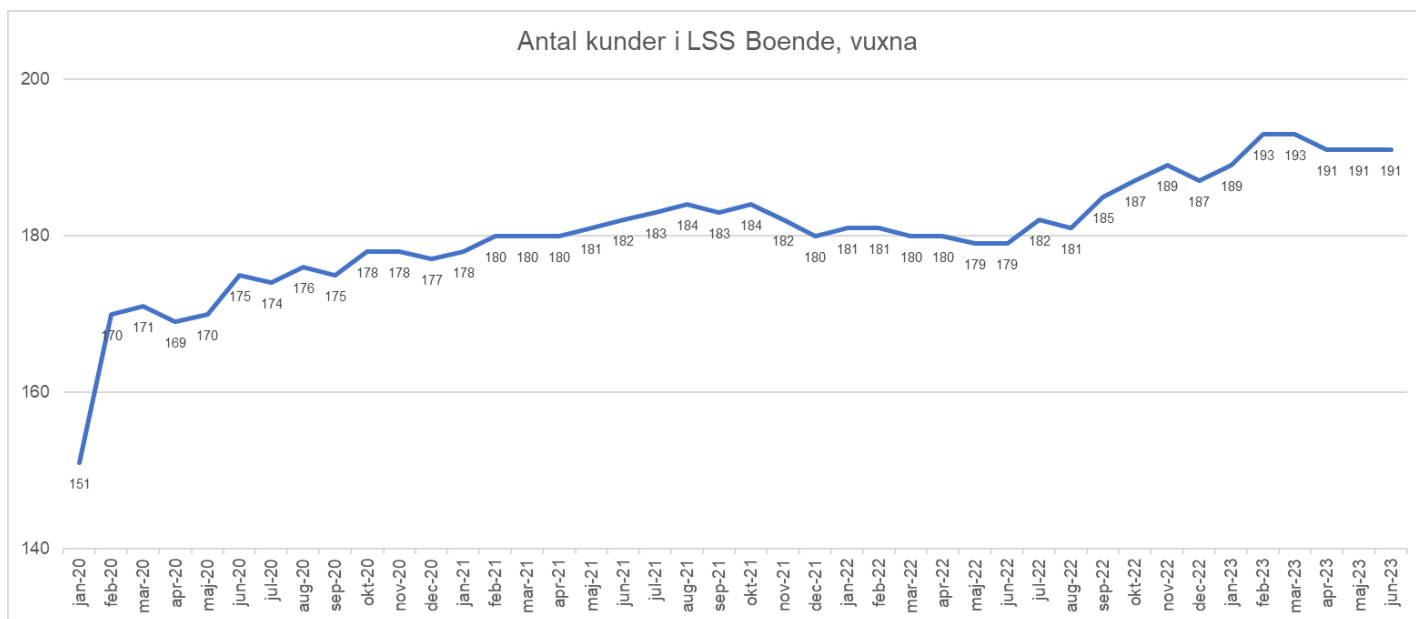
Under 2023 har volymer inom skyddat boende varit mycket lägre än budget 2023 och tidigare år varför nämnden förväntas redovisa ett budgetöverskott för innevarande år. Nämnden redovisade ett budgetöverskott på +4,1 miljoner kronor år 2022. Genom täta uppföljningar beviljas insatserna utifrån behov med kvalitet för kund som högsta prioritet. Kunderna beviljas i vissa fall öppenvårdsinsatser och i andra fall stödboende om dessa bedöms mer passande än skyddat boende. Medan kostnaderna är lägre för skyddat boende syns kostnaderna öka inom öppenvårdsinsatserna och stödboende.

Med anledning av helårsutfallet 2022 i kombination med att utfall per augusti 2023 är längre än samma period 2022 på grund av lägre volymer ser nämnden en möjlighet att minska budgeten för skyddat boende med + 2 miljoner kronor.

Volym

Personer med funktionsnedsättning Boende enl LSS; utökning av budgetram med -5,9 miljoner kronor

Inför 2024 kommer alla befintliga boenden att fyllas varför volymökning kommer att behöva tillgodoses genom direktupphandlade platser alternativt att fler anordnare ansluter sig till kundvalet. Budget 2023 räcker till cirka 194 LSS boendeplatser, helårseffekt. Per juni 2023 finns 191 kunder. Prognos för 2023 är 193 kunder och för 2024 cirka 198 kunder. Årlig ökning cirka 4–5 platser i enlighet med boendeprognosen.

Volym

Personer med funktionsnedsättning Övriga insatser enl LSS; utökning av budgetram med -8,8 miljoner kronor, varav

Daglig Verksamhet; -4,2 miljoner kronor

Antal kunder inom daglig verksamhet beror dels på hur många som tar studenten aktuellt år, dels på hur många av dessa som söker daglig verksamhet samt hur många av dem som tog studenten tidigare år och som inte sökte daglig verksamhet då som söker det aktuella året. Per augusti 2023 finns 300 kunder vilket är 18 kunder fler än samma period 2022.

Prognosen för 2024 är 310 kunder i snitt, vilket innebär att behövs budget för cirka 17 fler kunder och en ökning av antal kunder med 5 procent. Den årliga ökningen i form av antal kunder mellan år 2019–2023 har legat på i snitt 6 procent. Volymökningen inför 2024 motsvarar -4,2 miljoner kronor.

Turbudna resor; -4,2 miljoner kronor

Turbudna resor sker framför allt till och från daglig verksamhet och korttidstillsyn.

Inom turbudna resor ökar antal resenärer årligen med i snitt 20 kunder. Snitt antal kunder för januari-augusti är 180 kunder och med höstens volymökningar är prognosen cirka 189 kunder för helår 2023. Det är en ökning med 17 kunder mot föregående år.

Verksamheten förväntas uppvisa ett budgetunderskott då budgeten inte täcker årets volymer.

Budgeten mellan 2021–2022 är oförändrad trots att antalet kunder ökade med 19 personer och kostnaderna ökade med 2,3 miljoner kronor. I budget 2023 finns utrymme för volymer som avser innevarande års volymökning, men täckning i budget saknas för de volymer som tillkom mellan 2021–2022.

Inför 2024 förväntas en volymökning med 20 kunder, vilket motsvarar -2,2 miljoner kronor i kostnad. För att budgeten ska komma i fas avseende tidigare års volymer ser nämnden ett behov av en utökning med ytterligare -2 miljoner kronor. Sammantagen volymökning med -4,2 miljoner kronor.

Ledsagar- och avlösarservice; -0,5 miljoner kronor

Inom ledsagar- och avlösarservice prognostiseras volym 2024 till 203 kunder. Budget 2023 räcker till ungefär 197 kunder, vilket innebär att budgetram behövs till 5 kunder. Det motsvarar cirka 0,5 miljoner kronor.

Personer med funktionsnedsättning Insatser enl SoL; utökning av budgetram med - 4,6 miljoner kronor, varav

Hemtjänst; +2,5 miljoner kronor

Antalet kunder med utförda hemtjänsttimmar är per augusti 2023 färre än tidigare år och färre jämfört med budget. Även antal timmar per kund och månad är lägre i år. Per augusti 2023 finns i snitt 105 kunder per månad och sammanlagt 33 388 timmar jämfört med 109 kunder och 39 161 timmar år 2022 och ännu fler åren innan. Socialnämnden redovisade år 2022 ett budgetöverskott varför nämnden minskade budgetramen för hemtjänsten inför 2023. Under 2023 prognostiseras ytterligare budgetöverskott på grund av volymminskning. Inför 2024 prognostiseras inga volymökningar utan antalet kunder förväntas vara stabilt varför nämnden ser att det är möjligt att minska budgeten med ytterligare +2,5 miljoner kronor.

Särskilt boende personer med fysisk funktionsnedsättning; - 4,1 miljoner kronor

Parallellt med volymminskningen inom hemtjänsten finns en volymökning inom Särskilt boende för personer med fysiska funktionsnedsättningar samt inom korttidsboende. Per augusti 2023 finns 14 kunder inom Särskilt boende enligt SoL, vilket är högre än tidigare, samtidigt som budget räcker till ungefär 9 kunder. Antalet kunder under 2024 prognostiseras till 12 personer, då några kunder blir 65 år och kostnadsansvaret flyttas till Äldrenämnden, vilket innebär att det saknas budgetram för 3 kunder. Det motsvarar -4,1 miljoner kronor.

Heldygnsvård inom Socialpsykiatri; -3,0 miljoner kronor

Heldygnsvården inom Socialpsykiatri inbegriper institutionsvård, stödboende/träningslägenheter och särskilt boende. Vid årsbokslutet 2022 redovisades ett budgetunderskott. Antalet placeringar inom socialpsykiatri är för januari - juni 2023 i snitt 97,3 placeringar, vilket ligger i linje med befintlig budget. Dock är priset per placering högre än tidigare år och jämfört med det som är planerat i budgeten varför nämnden har per augusti 2023 ett svagt budgetunderskott. Inför 2024 ser nämnden ett behov av en utökad budgetram för heldygnsvården inom Socialpsykiatri med -3 miljoner kronor.

Socialnämnden Volym	MoB 2024 (MNKR)	Motsvarar volym cirka	Volym 2024 cirka	Volym 2023 cirka
Barn och Unga Haldygnsvård	-12,0	19 placeringar	125	125
Vuxna Öppenvård; Insatser riktade mot missbruksproblem	-1,6			
Vuxna Öppenvård; Bosökarstöd	-1,0			
Våld i nära relation; Skyddat Boende	2,0	2 placeringar	7	5
LSS boende; Boende vuxen	-5,9	4 platser	198	194
LSS övriga insatser; Daglig verksamhet	-4,2	17 kunder	310	300
LSS övriga insatser; Ledsagarservice/Avlösarservice	-0,5	5 kunder	203	196
LSS övriga insatser; Turbundna resor	-4,2	20 kunder	209	189
SoL insatser; Hemtjänst	2,5	10 kunder	110	106
SoL insatser; Särskilt Boende personer med fysisk funktionsnedsättning	-4,1	3 placeringar	12	16
Sol insatser; Haldygnsvård personer med psykisk funktionsnedsättning (socialpsykiatri)	-3,0	5 placeringar	100	98
Summa Volym	-32,0			

Myndighet och huvudmannaskap

För att framtidssäkra socialtjänsten och ett samhälle med grövre våld och kriminalitet och höga inflöden av ärenden behövs en stabil och god intern organisation på myndigheten. Välfärdsbrottslighet är tyvärr något som även behöver upptäckas och kraftigt motverkas inom socialnämnden ansvarsområden. Att arbeta med att motverka välfärdsfusk genom riktade granskningar innebär en utökning av det befintliga uppdraget att följa upp kvalitet som idag bedrivs av enhetens kvalitetsutvecklare. Det är av stor vikt att enhetens personella resurser kan möta dessa krav.

Hyreshöjningar; -6,3 miljoner kronor

Socialnämnden har kostnader för hyra avseende framför allt grupp- och serviceboenden samt sociala kontrakt inom Omsorgsenheten. Enheten för fastighetsförvaltning (EFF) har aviserat att hyror för Socialnämnden kommer att kraftigt öka år 2024, med -10,7 miljoner kronor. Förväntade hyresintäkter för objekten är +4,4 miljoner kronor, vilket innebär att nettoökningen är -6,3 miljoner kronor.

Det som påverkar hyreshöjningen är den höga inflationen och en fördubbling av internräntan.

Hyreshöjningar på objekt utan större underhållsarbete är i snitt 13 procent.

På flertal objekt planeras omfattande underhållsarbete vilket också får inverkan på kostnaderna.

Kostnaderna påverkas också av att fler objekt får förkortad avskrivningstid.

Prisjustering; -27, 4 miljoner kronor

Med anledning av det rådande inflationsläget står socialnämnden inför mycket högre avtalsbundna prisökningar än tidigare år. Det definitiva Omsorgsprisindex (OPI) är för år 2023 4,6 procent vilket är en ökning från 1,9 procent år 2022.

Kommunen har fått ett nytt nämndövergripande avtal för turbundna resor med start oktober som innebär ökade kostnader på 3,4 miljoner kronor per år för socialnämnden. Det är medtaget i budgeterade prisökningar. ingen indexuppräknig för turbudna resor är medtagen då den förväntas ingå det första avtalsåret.

I budgeten ingår 2,0 procent ökning av schablonbeloppet för assistansersättning samt 1,5 procent för avtalsenlig prisjustering för hälso- och sjukvårdsinsatser (HSL) LSS för Familjeläkarna i Saltsjöbaden.

Nedan tabell visar prisökningar för 2024 samt en jämförelse med 2023 då OPI var 2,0 procent och kostnad för nytt avtal för turbudna resor inte fanns. Prisjustering av schablonersättning för personlig assistans och HSL desamma båda åren.

Prisuppräknig per budgetrad	Mål och Budget 2023 (OPI 2 %)	Mål och budget 2024 (OPI 4,6%)
Barn och Unga 0–20 år Heldygnsvård	-1,6	-3,6
Barn och Unga 0–20 år Öppenvård	-1,4	-3,2
Vuxna 21–64 år Heldygnsvård	-0,8	-1,7
Vuxna 21–64 år Öppenvård	-0,2	-0,4
Våld i nära relationer	-0,3	-0,6
Personer med funktionsnedsättning Boende enl LSS	-3,5	-8,9
Personer med funktionsnedsättning Personlig assistans enl LSS	-1,9	-1,9
Personer med funktionsnedsättning Övriga insatser enl LSS	-1,3	-3,5
Personer med funktionsnedsättning Insatser enl SoL	-1,6	-3,6
SUMMA	-12,4	-27,4

Nämndens resursfördelning, nettoredovisning (mnkr)

Verksamhet (mnkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Prognos 2023 T2	Förändring/satsning						Budget 2024			Skillnad 2023 och 2022	budgetram 2024
				Nämnd		yttrande				Intäkter	Kostnader	Netto		
				Ramärendet intäkter	Ramärendet kostnader	Volym intäkter	Volym kostnader	Satsning intäkter	Satsning kostnader					
Barn och Unga 0–20 år Heldygsvård	-97,9	-97,0	-106,7	3,8	-100,8	0,7	-16,4			4,5	-117,1	-112,6	-15,7	16,2 %
Barn och Unga 0–20 år Öppenvård	-75,8	-81,7	-81,8	2,5	-84,2	0,0	-3,3			2,5	-87,5	-85,0	-3,3	4,0%
Vuxna 21–64 år Heldygsvård	-32,8	-36,2	-36,2	2,0	-38,2	0,0	-1,8			2,0	-40,0	-38,0	-1,8	4,9%
Vuxna 21–64 år Öppenvård	-21,5	-23,5	-26,2	16,7	-40,3	0,1	-3,2			16,8	-43,4	-26,6	-3,0	12,9 %
Väld i nära relationer	-7,6	-12,1	-6,5	0,7	-12,8	-0,1	1,5			0,6	-11,2	-10,7	1,4	-11,7 %
Personer med funktionsnedsättning Boende enl LSS	-220,6	-251,7	-251,5	19,9	-271,6	3,5	-22,4			23,4	-294,0	-270,6	-18,8	7,5%
Personer med funktionsnedsättning Personlig assistans enl LSS	-92,6	-92,9	-89,9	2,5	-95,4	0,0	-1,9			2,5	-97,3	-94,8	-1,9	2,1%
Personer med funktionsnedsättning Övriga insatser enl LSS	-128,2	-141,8	-139,0	4,3	-146,1	0,5	-13,0			4,8	-159,1	-154,2	-12,5	8,8%
Personer med funktionsnedsättning Insatser enl SoL	-126,7	-132,6	-132,8	9,0	-141,6	1,6	-13,4			10,6	-155,0	-144,4	-11,9	8,9%
Nämnd och nämndstöd	-2,7	-2,7	-2,5	0,0	-2,7	0,0	0,0			0,0	-2,7	-2,7	0,0	0,0%
Myndighet och huvudmannaskap	-129,5	-140,0	-138,1	0,0	-132,5	0,0	0,0			0,0	-132,5	-132,5	7,5	-5,4%
Summa	-935,8	-1012,2	-1011,2	61,3	-1066,0	6,4	-73,8	0,0	0,0	67,7	-1139,9	-1072,2	-59,9	5,9 %

7 Checkar och avgifter

Taxor gällande ansöknings- och tillsynsavgift för tobak samt tillsynsavgift för tobaksfria nikotinprodukter, folköl, e-cigarettor och kontrollavgift för receptfria läkemedel.

Nacka kommun tar ut ansöknings- och tillsynsavgift för tobak enligt lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter, tillsynsavgift för tobaksfria nikotinprodukter enligt lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter, folköl enligt alkohollag (2010:1622), e-cigarettor enligt lag (2017:425) om elektroniska cigarettor och påfyllningsbehållare samt kontrollavgift för receptfria läkemedel enligt lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel.

Miljöenheten svarar för den kommunala kontrollen av servering och försäljning av alkohol, tobak, tobaksfria nikotinprodukter, e-cigarettor samt receptfria läkemedel. Avgiften som kommunen tar ut finansierar inte handläggning och de kostnader som uppkommer i samband med den.

Taxan har räknats fram för många år sedan och årligen indexuppräknats. Konstruktionen bygger ursprungligen på Sveriges kommuner och regioners (SKR) rekommendationer. Nacka använder mängdrabatt vid försäljning av flera varugrupper. Se *Bilaga 3. MoB 2024 - Förslag till förändring av Taxa inför 2024*. Alla taxabelopp indexuppräknats utifrån prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Det får till följd att större belopp ökar mer i absoluta tal än mindre belopp.

Produkterna i taxan är separerade utifrån respektive lagstiftning, vilket säkerställer att verksamheter endast betalar tillsynsavgift för de varugrupper som säljs. Med denna uppdelning undviker kommunen att ta betalt för något som en verksamhet inte får tillsyn för.

I relation till Nackas jämförelsekommuner Danderyd, Sollentuna, Solna, Täby och Tyresö, framgår det att tre kommuner av kommunerna använder mängdrabatt vid försäljning av flera varugrupper. Avgiftsmässigt ligger Nacka kommun i linje med de kommuner som använder rabattsystem. Se *Bilaga 4. MoB 2024 - Jämförelse med andra kommuner Taxa*.

Socialnämnden föreslår i enlighet med Miljöenheten att kommunalfullmäktige fattar beslut om en ny taxa med årlig indexuppräkning utifrån grundbelopp (G), uppdelningen av varugrupper enligt nuvarande struktur, fortsatt mängdrabatt då verksamhet säljer flera varugrupper samt en självfinansieringsgrad på 75 procent. Se *Bilaga 3. MoB 2024 - Förslag till förändring av Taxa inför 2024*. Förslaget förväntas leda till ökad förståelse för taxan och beräkningen av denna.

Grundbeloppet, som för år 2023 är 1 435 kronor, bygger på en timtaxa hos Miljöenheten, det vill säga handläggarkostnad per timme. Varugrupperna styrs av olika lagstiftning vilket innebär att tidsåtgången vid tillsynen för olika varugrupper varierar. Det gäller även för det för- och efterarbete som görs. I det nya förslaget räknas taxan fram utifrån faktisk resursåtgång för respektive varugrupp i kombination med mängdrabatt vid försäljning av fler varugrupper. Med den föreslagna självfinansieringsgraden på 75 procent tar kommunen alltså ut en taxa som utgör 75 procent av framräknad kostnad utifrån resursåtgången. Se *Bilaga 3. MoB 2024 - Förslag till förändring av Taxa inför 2024*.

Räkneexempel för **Årlig tillsynsavgift folköl, tobak, e-cigarettor eller tobaksfria nikotinprodukter**

Vid försäljning av **en** av ovannämnda varugrupper är tidsåtgången två timmar, vilket innebär:

$$1\ 435\ \text{kronor} \times 2\ \text{timmar} \times 75\ \% = 2\ 153\ \text{kr}$$

Vid försäljning av **två** av ovannämnda varugrupper är tidsåtgången tre timmar i stället för fyra timmar i och med mängdrabatten, vilket innebär:

$$1\ 435\ \text{kronor} \times 3\ \text{timmar} \times 75\ \% = 3\ 229\ \text{kr}$$

I *Bilaga 3. MoB 2024 - Förslag till förändring av Taxa inför 2024* finns förutom förslaget om mängdrabatt även en modell utan mängdrabatt. En modell utan mängdrabatt tar inte hänsyn till den synergieffekt som finns då en

verksamhet säljer fler varugrupper.

Socialnämnden föreslår en uppräknig med 2,5 procent för år 2024. Det innebär att timtaxan för 2024 blir 1 471 kr. Taxabelopp 2024 inklusive uppräknig finns att utläsa i *Bilaga 5. MoB 2024-Taxabelopp 2024 inkl. uppräknig*. Ansöknings- och tillsynsavgifter avseende serveringstillstånd inklusive uppräknig finns att utläsa i *Bilaga 6. MoB 2024 - Serveringstillstånd inkl. uppräknig*.

Checkar

Under 2023 har inflationen med stigande räntor, ökade kostnader för drivmedel, livsmedel och löner inneburit stora påfrestningar för samtliga anordnare inom kundvalet. Detta kommer med största sannolikhet få stor påverkan även för 2024.

Bostad med särskild service enligt LSS

Socialnämnden ser ett särskilt prioriterat behov av satsning på att attrahera och behålla anordnare till kundvalet inom bostäder med särskild service enligt lag om särskild service (LSS) Kundvalet är relativt nytt med få anordnare som anslutit sig och behöver utvecklas för att bli väl fungerande. Checkbeloppet har inte justerats sedan 2021. Om ersättningen till anordnarna inte är konkurrenskraftig och inte följer den allmänna prisutvecklingen ökar risken för att utförare som ingår i kundvalet väljer att frånträda och att eventuellt nya anordnare väljer att inte ansöka om auktorisation. Det skulle i sin tur kunna leda till att kommunen inte kan tillgodose behovet av bostäder och i stället behöver upphandla platser till en högre kostnad samt att anordnare inte attraheras av att ansluta sig till kundvalet Bostad med särskild service LSS.

Korttidsvistelse enligt LSS

Insatsen korttidsvistelse utanför det egna hemmet innebär att en person med funktionsnedsättning tillfälligt vistas utanför sitt eget hem under kortare eller längre tid. Insatsen syftar till att kunden ska få miljöombyte och rekreation och att anhöriga ska få avlastning i omvårdnadsarbetet.

Checkbeloppet för insatsen korttidsvistelse har inte justerats sedan 2018 varför Socialnämnden ser ett behov av en översyn av checken för att fortsatt attrahera och behålla anordnare i kundvalet och att kunna verkställa insatsen.

8 Riktade statsbidrag

Statlig ersättning (mnkr)	Bidrag	Kostnad	Netto
Statsbidrag Habiliteringsersättning 2023	2,4	2,4	0
Statsbidrag subvention familjehemsplaceringar 2023	0,9	0,9	0
Stimulansmedel psykisk hälsa 2023	3,0	3,0	0
Stimulansmedel stärkt samverkan för personer med samsjuklighet 2023	0,4	0,4	0
Stimulansmedel suicidprevention 2023	0,9	0,9	0
Statsbidrag för förstärkta föräldraskapsstödjande insatser	0,6	0,6	0
Totalt	8,2	8,2	0

9 Utmaningar och möjligheter – framåtblick 2040

Nacka fortsätter att möta en ökande grupp av unga i riskzon för kriminalitet och missbruk. Socialtjänsten behöver möta unga i allt lägre åldrar samt deras familjer med evidensbaserade metoder. Samverkan är en förutsättning för att komma in tidigt i barnens liv. Med hjälp av nya lagstiftningen kring våld inom familjer kan vi nå familjer tidigare, upptäcka och förhindra framtida riskbeteende.

Många av Omsorgsenhetens boenden har stora renoveringsbehov. Några av boendena är idag inte ändamålsenliga och kostnadseffektiva. Arbetet är långsiktigt och kommer att fortgå flera år framöver.

Ett projekt har sjuvärt i augusti 2023 för att underlätta för personer med psykossjukdom att komma ut i arbetslivet. Projektet fortgår till januari 2025 och finansieras av VärNa. Förhoppningen är att arbetsstättet ska ge ringar på vattnet för andra målgrupper.

Nämndens verksamhet framöver kan också påverkas av ändrad lagstiftning. Ny socialtjänstlag, samsjuklighetsutredningen samt statligt huvudmannaskap för personlig assistans väntas. Dessa förändringar kommer om de träder i kraft påverka nämnden kraftigt.

